

kouksissa. Vuoden 1963 huhtikuussa pidetyssä SKP:n 13 edustajakokouksessa hyväksyttiin ensimmäinen - edellisessä edustajakokouksessa hyväksyttyä puolueohjelmaa lukuunottamatta - varsinainen strateginen asiakirja, Erkki Tuomisen laatima alustus **Demokratia tänään ja huomenna**. Asiakirjassa kiinnittyy huomio demokratian ja sosialismin puolesta käytävän taistelun suhteen määrittelyn epäselvyyteen. Vaatimusosan kaikkein radikaaleimmat vaatimukset tähtäävät monopolien vallan rajoittamiseen, mutta tämän vallan kumoamisen välttämättömyydestä ei puhuta. Ohjelman loppuosassa on kokonainen jakso omistettu demokratian ja sosialismin suhteen selvittämiseksi. Siinä todetaan että vaikka kaikki esitetyt vaatimukset ovat demokraattisia, eivät ne kuitenkaan ole ristiriidassa sosialistisen päämäärän kanssa, koska "socialismi merkitsee itse laajinta demokratiaa". Tällaista ajattelutapaa jonka mukaan "ensin saavutetaan demokratia, sitten ryhdytään puhumaan socialismista" tuskin voidaan pitää oikeana; Jos socialistista päämäärää ei lainaan nosteta esille, herää kysymys, millä in päiväkohtainen taistelu voi kehittää joukkojen tietoisuutta.

mukaisena jatkona edellä kuvatuille vävyksille käytti Erkki Tuominen loppuosassa 1964 keskustukomiteapuheenjohtajana, jossa anonyymisti muotoiltuna esitettiin esiin monia niistä kiistakysymyksistä, joiden ympärillä 60-luvun suunnatusta taistelusta käytettiin.

Alustuksessa viitattiin siihen, että yhteistoimintaedellytysten lisäämiseksi olisi mahdollisesti luovuttava käyttämästä proletariaatin diktatuurin käsitteestä. Samassa yhteydessä Tuominen esittää väitteen jonka mukaan 1957 hyväksytty ohjelma sisältää parlamentaarisen (ei siis rauhanomaisen) tien mahdollisuuden socialismiin siirtymisessä.

Ehkä tärkeintä on, että Tuomisen alustuksen loppuosa on omistettu kommunistisen ja socialidemokraattisen puolueen ohjelmallisten yhtymäkohtien esittelylle siten, että näiden ero näyttää häviävän lähes kokonaan. Socialidemokraattien ja kommunistien yhteistyömahdollisuuksia tarkastellaan pääasiassa ohjelmallisista yhtymäkohdista käsin. Tässä siis suuntaudutaan ensimmäisiä kertoja puolueen perinteistä linjaa vastaan, joka pyrkii joukkojen yhteistoiminnan lujittamiseen. Tuominen ei

käsittele sitä, että ellei demokraattisia uudistuksia ole viemässä eteenpäin riittävän jatkuva ja voimakas joukkoliike, ne pysähtyvät ja porvaristo on aina tällaisissa tapauksissa pystynyt mitätöimään jo saavutetut voitot.

Ehkäpä voitaisiin jopa sanoa, että Tuominen päästi alustuksessaan valloilleen 60-luvun loppupuolen kiistoihin johtaneen "pullon hengen", jota ei kyetty pitämään kurissa. Myöhemmin Tuomisen perinnettä jatkoi erityisesti Erkki Rautee, mutta myös monet muut.

Vielä tässä vaiheessa kiistanalaiset asiat olivat Tuomisen esittämiä, ne eivät sisältyneet puolueen hyväksymiin asiakirjoihin. Vuotta myöhemmin SKP:n valistusosasto kuitenkin julkaisi opintokirjan **SKP nykypäivän Suomessa**, jossa Tuomisen esittämät ajatukset pyritään esittämään ehdottomina totuuksina.

Samaan aikaan SKDL:n puolella oltiin kehittämässä aivan uusia "socialistisia" strategioita. Niistä on erityisen hyvin kertonut Rauno Setälä kirjassaan **Uusstalinistin uskontunnustus**.

YHTEENVETO JA YHTEYKSIÄ NYKYPÄIVÄÄN

Edeltävä kuvaus SKP:n hajoamiseen johtaneen kehityksen alkuvaiheista nostaa esille ainakin seuraavat edelleen ajankohtaiset seikat:

-Suomen porvariston 60-luvun alkupuolella kehittämä kommunistien integroimisen strategia osoittaa havainnollisesti, että näennäisesti vain puolueen sisällä käytyjen kiistojen taustalla aina on myös porvariston tietoinen toiminta kommunistisen liikkeen halvaannuttamiseksi. Nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa ei porvaristolla ole tämän päämäärän toteuttamiseksi käytettävissä muita keinoja kuin organisoida puolueen sisällä toimivia voimia toimimaan - tapahtukoon se sitten tietoisesti tai tiedottomasti - toimintaan puolueen halvaannuttamiseksi.

-Puolueen valistustyössä ja puolueen strategian kehittämässä tapahtuva herpaantuminen tai tämän työn riittämätön voima-peräisyys synnyttää tyhjiön, johon pikimmiten alkaa virrata porvarillisen ja revisionistisen ideologian aineksia.

-Revisionistisen ideologian tunkeutuminen puolueeseen kulkee käsi kädessä puolueen joukkoyhteyksien lamaantumisen kanssa.

-Puolueen ideologisen ja organisatorisen

työn lamauttamiseen tähtäävät pyrkimykset ilmenevät alkuvaiheessa usein näennäisen harmittomissa ja vaikeasti havaittavissa muodoissa. Tässä suhteessa on siis syytä tarkkaavaisuuteen.

PUOLUEEN ASIALLINEN HAJOAMINEN 15. EDUSTAJAKOKOUKSESSA

MAANKÄSITTÄVÄN NEUVOTTELUKUNTAORGANISAATION PERUSTAMINEN

SKP:n Uudenmaan Piirijärjestön vuoden 1969 vuosikokous luonnehti ennen puolueen 15. edustajakokousta vallinnutta tilannetta seuraavasti:

"Lähiajan tärkein puolue-elämän tapahtuma tulee olemaan kahden viikon kuluttua kokoontuva puolueemme XV edustajakokous. On selvästi todettavissa, että revisionistit valmistautuvat tähän kokoukseen siinä mielessä, että saisivat riittävän vahvat asemat aloitukseen marxilais-leninilaisten joukkomittaisen syrjäyttämisen ja puolueen asteittaisen sulautumisen SKDL:ään. Tässä tarkoituksessa he ovat kehittäneet voimakkaan hyökkäyksen puolueen jäsenistöä vastaan. Kansan Uutisten ja piirilehtien parjaukskampailu on ollut vertaansa vailla koko kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä....Suomen kommunistisen puolueen hajottamiseen ja asteittain lopettamiseen tähtäävät pyrkimykset merkitsevät vakavaa iskua työtätekevien etujen puolustamiselle."

'Vuosikokous antaa seuraavat evästyksiset piirijärjestöjemme puoluekokousedustajille:'

'-että edustajakokous sanoutuu irti porvarillisesta tulopolitiikasta ja antaa ohjeet siitä, etteivät kommunistit ota vastuuta porvarillisesta vakauttamisesta, tulo- ja työttömyyspolitiikan toteuttamisesta, vaan taistelevat sitä vastaan.'

Vuosikokous tähdentää piirijärjestön edustajistolle ja kaikille muille kommunisteille, että vain tekemälläselvän eron jo suuria vahinkoja aiheuttaneen

oikeistorevisionismin kanssa XV edustajakokouksen on mahdollista ja välttämätöntä suorittaa käänne puolueen vaikutuksen heikkenemisestä puolueen arvovallan ja luottamuksen kasvuun. Se on välttämätöntä työtätekevien etujen puolustamiseksi ja laajan monopolien vastaisen kansanrintaman luomiseksi."

Tunnetusti SKP:n 15. edustajakokous päättyi hajaannukseen. Tilannetta kuvaa Tiedonantajan (nro. 8.-69) selvitys kokouksen kulusta:

"Edellytysten puuttuessa käsitellä SKP:n 15. edustajakokouksessa rakentavalla ja puolueen yhtenäisyyttä palvelevalla tavalla puolueemme toiminnan kehittämiseen liittyviä asioita, täytyi osan virallisia Etelä- ja Itä-Suomea edustavista kokousedustajista poistua kokouksesta ja mennä pitämään omaa neuvottelutilaisuutta Koiton talon juhlasaliin. Tilaisuudessa käytetyissä puheenvuoroissa tarkasteltiin perusteellisesti puolueen sisäisiä ongelmia, jotka todettiin poliittisiksi ja aatteellisiksi.

Puheenvuoroissa kerrottiin eri piirijärjestöjen alueella tapahtuneista järjestödemokratian loukkauksista ja yksityisiin luokkakantaisiin kommunisteihin kohdistetuista vainotoimenpiteistä. Käyty keskustelu oli omiaan vahvistamaan käsitystä puolueemme johdon enemmistön joutumisesta oikeistorevisionistien käsiin jo 14. edustajakokouksessa ja sen jälkeen seuranneena aikana. Ennen 15. edustajakokousta suo-

ritetuilla organisatorisilla toimenpiteillä ja lehdistön kirjoittelulla ei suinkaan luotu normaaleja edellytyksiä tilanteen korjaamiselle, vaan ristiriitojen syventämiselle ja puolueen luokkakantaisen toiminnan halvaannuttamiselle.

Tapautuneen syitä valaisee Tiedonantajan samassa numerossa julkaistu SKP:n Etelä- ja Itä-Suomen piirijärjestöjen julkilausuma:

"Etelä- ja Itä-Suomen piirijärjestöt ja niiden jäsenet, tuhannet muut puolueen jäsenet ympäri maan ovat jo pitkään joutuneet toteamaan SKP:n toimintaan liittyneet hajotustoimenpiteet ja jäsenistön tahtoa vastaan suuntautuneen epädemokraattisen toiminnan. Luokkataistelun, työväen kansainvälisyyden ja puolueen peruseriaatteen hylänneet oikeistorevisionistit ovat johdonmukaisesti pyrkineet valtaamaan puoluelehdistön, tukahduttamaan jäsenistön äänen ja ryhtyneet avoimeen hajotustoimintaan. Etelä- ja Itä-Suomen piirikomiteoiden rinnalle ovat ilmestyneet ryhmäkuntalaiset hajotuselimet."

...kki yritykset löytää neuvottelujen ratkaista esiintyneet ongelmat yhtenäisyyden turvaavalla torjuttuun. Jokainen 15. edustajouksen kulkua seurannut on vakuuttunut että Salomaan, hautalan, puran johtama ryhmäkunta kantaa laiken vastuun siitä, ettei sovinnon, neuvotteluhulun, suvaitsevaisuuden ja puolueyhtenäisyyden pyrkimyksiä kunnioitettu.

Valittavana oli joko alistuminen, josta olisi ollut seurauksena sanelupolitiikan jatkuminen ja voimistuminen koko puolue-elämässä, tai etsiä tie, joka turvaa työväentahdon esiin pääsyn työväenliikkeessä.

Me olemme valinneet jälkimmäisen. Me haluamme jatkaa työväen- ja kommunistisen liikkeen kansanvaltaisia taisteluperinteitä."

Samassa kokouksessa päätettiin perustaa kommunistien neuvottelukunnat, jotka vastasivat puolueen normaaleja elimiä - keskuskomiteaa, piirikomiteoita jne. Neuvottelukuntien luonne käy selväksi perusteluista jolla ne kutsuttiin koolle:

"Toverit! Puolueemme on historiansa vakavimmassa kriisitilassa. Olemme vakuuttuneet siitä, että...valittu toimikunta tulee oikealla tavalla valmistelevaan kokoukseen ja tekemään sille esityksiä, jotka luovat edellytykset marxilais-leniniläisen kommunistisen puolueen toiminnan jatkamiselle maassamme."

"Tässä tilanteessa on löydettävä ratkaisu, joka aiheuttaa mahdollisimman vähän vaurioita ja tarjoaa näköaloja eteenpäin taistelussa työväenluokan ja kansamme etujen, sosialismin puolesta."

Kommunistien maankäyttävän neuvottelukunnan perustaminen perustui luokkakantaisen piirijärjestöjen suorittamalle arvioon, jonka mukaan revisionistiset voimat olivat ajaneet tilanteen vaiheeseen, jossa ei enää voitu puhua keskitetysti johdetun marxilais-leniniläisen kommunistisen puolueen olemassaolosta Suomessa.

Niinpä neuvottelukuntaorganisaatio oli luonteeltaan puoluesuuntainen: se oli perustettu jatkamaan puolueen työtä, turvaamaan marxilais-leniniläisen puolueen jatkuvuutta Suomessa. Tätä osoitti mm. se, että neuvottelukuntaorganisaatio noudatti demokraattisen sentralismin periaatteita ja sen tehtävänä oli puolueen perustason organisaation elvyttäminen ja lujittaminen. Jo pinnallinenkin silmäys maankäyttävän neuvottelukunnan julkilausumiin ja aloitteisiin vuoden 1969 Tiedonantajissa osoittaa, että - puolueen organisoimisen rinnalla - sen toisena päätehtävänä oli joukkouhteyksien luominen, sen taloudellisen taistelun järjestäminen, jota puolueen revisionistinen siipi vuodesta 1966 hallituskipeydessään oli laiminkyönyt. Edelleen alunperin Uudenmaan piirijärjestön toimittama Tiedonantaja hyväksyttiin maankäyttävän neuvottelukunnan yhteiseksi lehdeksi nimenomaan puolueen organisaattorina.

Tässä vaiheessa puolueen aktiivisuus oli suuri, olihan vihdoin saatu todellinen toiminnallinen näköala vuosikautia jatkuneen revisionismin kaikkea mielekkääksi koettua toimintaa lamaavaan ylivallan jälkeen.

SKP:N YLIMÄÄRÄINEN EDUSTAJAKOKOUS JA SITÄ EDELTÄNEET TILANNEARVION MUUTOKSET

Neuvottelukuntavaihetta ei kuitenkaan kestänyt kauan. Varsin pian tultiin johtopäätökseen siitä, että taistelua luokkanataisen puolueen olemassaolosta voidaan ja pitää käydä puolueen sisällä.

Puolueen revisionistinen siipi katsoi neuvottelukuntaorganisaation olemassaolon olevan ongelmien tällaisen lähestymistavan este, eräänlainen kynnyksikysymys. Siksi neuvottelukunnat lakkautettiin ja tilalle perustettiin Tiedonantajan levikkiorganisaatio.

Neuvottelukuntaorganisaation korvaaminen Tiedonantajan levikkiorganisaatiolla ei ollut pelkkä revisionistien mieliksi suoritettu merkityksetön diplomaattinen ele. Levikkiorganisaatio erosi luonteeltaan ratkaisevasti neuvottelukuntaorganisaatiosta; Sen tehtäväksi tulivat Tiedonantajan leviättäminen ja puolueen luokkakantaisten jäsenten välisten yhteyksien ylläpitäminen. Yksinkertaistetusti sanottuna levikkiorganisaatio oli puolueen sisäisen taistelun väline, jonka toiminnassa puolueen normaalit, ulospäin suuntautuvan politiikan tehtävät jäivät taka-alalle.

Uusi tilannearvio

Uusi tilannearvio perustui olettamukselle, että asettamalla oikeita, konkreettisia työväen eduista lähtevän politiikan tunnuksia voitaisiin puolueen revisionistisesti suuntautuneiden ainesten kanssa päästä yhteiseen toimintaan ja tätä tietä vähitellen myös asialliseen keskusteluun ideologian kysymyksistä. Näin luotaisiin pitkällisen ja peräänantamattoman taistelun ja aatteellis-poliittisen selvitystyön kautta vähitellen maaperää puolueen järjestölliselle eheyttämiseksi marxismi-leninismiperiaatteiden pohjalta.

Uusi tilannearvio tuotiin julki seitsemän piirijärjestön asiakirjassa SKP:n rivien yhtenäisyyden puolesta. Tässä neuvottelukuntien käsittelyyn saatetussa asiakirjassa todetaan mm:

"Ei ole salaisuus, että normaali ja epädemokraattinen tila puolueessa on mennyt niin pitkälle, että on vaikeata vakavasti puhua yhtenäisestä kommu-

nistisesta puolueesta Suomessa."

Erimielisyydet heijastuivat avoimesti XV edustajakokouksessa. Kokous ei pystynyt ratkaisemaan päätehtäväänsä, yhtenäisyyden palauttamista marxismi-leninismiperiaatteiden pohjalta."

Tärkein ongelma on tällä hetkellä puolueemme yhtenäisyys. liioittelematta voidaan sanoa, että kysymyksessä on puolueen kohtalo ja sen toiminnan lähivuosien näköalat."

"Piiriemme edustajat edustajakokouksessa ja kokouksen jälkeen ovat osoittaneet valmiutensa neuvotteluihin yhtenäisyyden palauttamiseksi."

Jokainen kommunisti haluaa toimia yhtenäisessä vallankumouksellisessa työväenluokan puolueessa.

Emme elätä harhakuvia, että sopimus johtaisi kaikkien erimielisyyksien välittömään poistamiseen. Niistä voidaan päästä eroon vain käytännöllisen aatteellisen ja poliittisen toiminnan kautta. Sopimuksen aikaansaaminen voisi olla ensimmäinen askel, joka tekisi mahdolliseksi puolueen aatteellisen, poliittisen ja järjestöllisen yhdistämisen asteittain marxismi-leninismiperiaatteiden pohjalta."

Tosin voidaan jo tässäkin asiakirjassa havaita eräs mieltäkiinnittävä ristiriittaisuus. Asiakirjassa vedotaan leniniläiseen periaatteeseen:

"Kuten tunnettu, Lenin, korosti, että kommunistien sisäiset ristiriidat voidaan ja on ratkaistava kompromissien avulla silloin, kun kysymyksessä ovat yhtenäinen ideologis ja tavoitteet."

Mutta tunnetusti SKP:ssä ei tuolloin ollut olemassa tällaista yhtenäistä ideologiaa.

Muiden piirien tapaan Uudenmaan piiri käsitteli kyseistä asiakirjaa piirikomitean kokouksessa tammikuussa 1970: Piirikomitean päätöksessä eheytyssuositusasiakirjoista todetaan mm:

"Kokous katsoo, että eheytyssuositus ja siihen liittyvät asiakirjat puutteellisuuksistaan huolimatta tarjoavat edellytykset puolueessa vallitsevien aatteellisten ja poliittisten erimielisyyksien asteittaiselle voittamiselle ja puolueen normaalin demokraattisen sentralismin perustalle rakentuvan toiminnan palauttamiselle."

'Kokous toteaa, että piirin edustajiston menettely 15. puoluekokouksessa, Kommunistien maankäsittävän neuvottelukunnan muodostaminen ja piirijärjestön siihen liittyminen ja sen antamien ohjeiden mukainen työskentely oli omiaan antamaan välttämättömän sysäyksen nyt tapahtuvalle kehitykselle sekä valpastuttamaan jäsenistöä ja työläisiä. Oikeaan osuneeksi toimenpiteeksi kokous katsoi myös sen, että perustettiin maankäsittävä Tiedonantaja-lehti, joka osaltaan teki tunnetuksi tehtävät puolueen yhtenäisyyden palauttamiseksi ja edesauttoi työläisten taistelua porvarillista tulopoliittikkaa vastaan.'

Eheytyksen alkuvaikeuksien voittamiseksi on tärkeätä, että pidetään tiukasti kiinni eheytyisasiakirjojen sisällstä. Tässä mielessä on ensiarvoinen se, että puolue noudattaa oikeata linjaa, ja sen koko voima annetaan poliittisen päälinjan toteuttamiseen käytännössä nojautuen puoluejäsenten ja työväenjoukkojen tukeen.

'Lähikuukausien poliittinen elämä vaatii kommunisteilta paljon. Valmistautuminen parempien työehto- ja palkkaratkaisujen aikaansaamiseen on aloitettava ajoissa.'

'Näissä ja monissa muissa työväestölle tarpeellisissa välttämättömissä uudistuksissa tulee merkittävän myönteisesti vaikuttamaan puolueen yhtenäisyyden palauttaminen marxilais-leniniläisten periaatteiden pohjalta.'

Ylimääräistä, eheyttävää edustajakokousta valmistelevia asiakirjoja ryhdyttiin laatimaan Syyskuussa 1970 Tiedonantajassa julkaistiin asiakirja Puolueen järjestöpoliittiset toimenpiteet, julkaisutoiminta ja johdon kokoonpano. Siinä todetaan mm.:

"Sovintoratkaisut vahvistetaan ylimääräisessä edustajakokouksessa, joka pidetään 14.2.1970."

'Kaikkien sääntöjen mukaiseen järjestö- ja rakenteeseen kuulumattomien järjestöelinten toiminta lopetetaan ja ne puretaan. Puolueen sisäisiä asioita käsitellään ja niistä päätetään vain puoluejärjestöissä.'

26-27.4.1969 muodostettu kommunistien maankäsittävä neuvottelukunta kaikkine elimineen lopettaa toimintansa välittömästi tai viimeistään kahden viikon sisällä ylimääräisen edustajakokouksen jälkeen.

Vuoden 1970 helmikuussa pidetyssä SKP:n ylimääräisessä edustajakokouksessa saatiinkin aikaiseksi muodollinen yhtenäisyys, ja hyväksyttiin hajonneen edustajakokouksen asiakirjoihin verrattuna kohtaloinen poliittinen asiakirja. Siinä mm. suoritettiin itsekritiikkiä - joskaan ei läheskään riittävän terävää arviota kommunistien vuonna 1966 (ja vuoteen 1971 jatkuneesta) hallituskaudesta. Tämän kauden aikanahan kommunistit tosiasiallisesti olivat toimineet tulopoliittisen koneiston läpirunnomisen takuumiehinä.

Ylimääräinen edustajakokous ei kuitenkaan merkinnyt puolueen luokkakantaisesta aatteellisesta, poliittisesta ja järjestöllisestä luonteesta käytävän taistelun päätepistettä, vaan paremminkin tämän taistelun alkusoittoa.

Tänään on Vuodesta 1970 on kulunut yli 15 vuotta. Nyt tiedetään, ettei tämän uuden strategian toteuttamisessa olla onnistuttu.

Ei voida kuitenkaan sanoa, että se alkujaan, tuolloin vallitsevassa tilanteessa ja silloisten voimasuhteiden olissa olisi ollut välttämättä ollut väärä ja jo ennalta epäonnistumiseen tuomittu taktikka. Pikemminkin on itsekritiittisesti kysyttävä, mitä virheitä sen toteuttamisessa on tehty. Huomio kiinnittyy lähinnä kolmeen seikkaan:

1. Millainen oli yhtenäisyydestä alkuperäinen taisteleva ja toiminnallinen sisältö verrattuna nykyiseen onttoon ja epäuskottavaan puheeseen kaiken parantavasta "yhtenäisyydestä", (jota myös "roikkumiseksi" nimitetään).
2. Puolueen kenttävään kannalta uuteen

taktiikkaan siirtyminen tapahtui melko yllättäen, ja siksi sillä oli passiivoiva vaikutus tilanteessa, jossa päinvastoin olisi edellytetty herpaantumaton ideologista ja poliittista aktiivisuutta.

3. Osattiinko taistelua käydä oikein, vai johtiko keskittyminen puolueen sisäisiin kiistoihin perustavan ja pitkäjänteisen poliittisen, valistus- ja strategisen työn kärismiseen.
4. Yliarvioitiinko revisionistien valmiutta ottaa mm. neuvottelukuntaorganisaation purkamista vastaan tekemänsä sitoumukset politiikan terävoittamisesta todesta.
5. Oltiinko selvillä siitä, miten lamauttava organisatorinen vaikutus neuvottelukuntien purkamisella tulisi olemaan luokkakantaisten voimien oman toiminnan kannalta. Tajuttiinko siis kyllin selvästi että neuvottelukuntien lakkauttamisessa oli kysymys puolue-suuntaisen organisaation lakkauttamisesta?
6. Mikä vaikutus oli sillä, ettei rohjettu katsoa tosiasioita silmiin siinä vaiheessa jossa alkoi käydä yhä ilmeisemmäksi, että näköala puolueen eheyttämiseksi marxilais-leniniläisellä perustalla alkoi hämärtyä.

Kaikkien näiden tejijöiden yksityiskohtainen selvittäminen ei tässä yhteydessä ole mahdollista. Eikä kaikkien mahdollisten yksityiskohtien jälkiviisas sorkkiminen varmaankaan auttaisi meitä löytämään ratkaisuja nykyisiin ongelmiimme.

YHTENÄISYYSTUNNUKSEN ALKUPERÄINEN LUONNE OLI TAISTELEVA

Tänään käytävän keskustelun kannalta on kuitenkin ensimmäinen ongelma erityisen kiintoisa: Luokkakantaiset voimat antoivat puolueen yhtenäisyyden säilyttämiseen tähdättyjä julkilausumia jo ennen uutta tilannearviota ja ylimääräisen, eheyttävän edustajakokouksen ehdoksi asetettua neuvottelukuntaorganisaation purkamista. Tällain yhtenäisyystunnus kuitenkin poikkesi sisällöltään hyvin voimakkaasti siitä, mitä tällä käsitteellä nykyisessä keskustelussa monesti tarkoitetaan.

Jo edellä siteeratut asiakirjat ja kannanotot antavat kuvaa siitä, että yhtenäisyystunnuksen alkuperäinen luonne ja sisältö oli taisteleva. Asiakirjoissa kiinnittyy huomio siihen, ettei niissä koskaan puhuttu yhtenäisyydestä sinänsä. Niissä puhuttiin puolueen yhtenäisyydestä, eheyttämisestä **marxismi-leninisin** perustalla. Kaikissa tuon ajan asiakirjoissa, joissa esiintyy sana yhtenäisyys, esitetään myöskin työväenluokan taistelun konkreettisia tehtäviä ja pohditaan toimenpiteitä puolueen aatteellisen tilan kohottamiseksi. Yhtenäisyys oli siis tuolloin **keino** luokkakantaisen politiikan toteuttamiseksi, ei itseisarvoinen päämäärä, jonka nimissä voitaisiin jopa lopua kommunistien poliittisesta ja aatteellisesta itsenäisyydestä ja toimintakyvystä. uudessa tilannearviossa oli kysymys taistelusta puolueen saattamiseksi marxilais-leniniläiselle perustalle säilyttäen tietyt yhteiset organisaatiomuodot tämän taistelun aikana.

Yhtenäisyystunnus on jatkuvasti esillä myös niissä 8 piirin asiakirjoissa, jotka tehtiin ennen uutta tilannearviota, ennen päätöstä suuntautua ylimääräiseen edustajakokoukseen ja ennen päätöstä lakkauttaa neuvottelukuntaorganisaatio ylimääräisen edustajakokouksen aikaansaamisen kynnyskysymyksenä.

Erityisen selvästi käy yhtenäisyystunnuksen alkuperäinen, taisteleva sisältö ilmi tämän ajan asiakirjoista, joita on runsaasti julkaistu vuoden 1969 Tiedonantaja-lehden numeroissa:

Kesäkuussa 1969 Maankäsittävän kommunistien neuvottelukunnan työvaliokunta antoi julistuksen Puoluetta eheyttämään:

"Puolueen yhtenäisyyttä koskevien neuvottelujen jatkamisessa peruskysymyksenä tulee olla puolueen talous-, vero- ja sosiaalipolitiikan tehostaminen, palkkasulkuun perustuvan vakauttamisen estäminen ja aatteellisten erimielisyyksien voittaminen, pitäytyen tiukasti marxismi-leninisin ja proletarisen internationalismin perustalla. Kuten huhtikuun 26-27 päivinä pidetyn maankäsittävän kommunistien kokouksen päätöksessä todetaan.

Näiden peruskysymysten käytännössä toteuttaminen vaatii myös järjestöllisiä toimenpiteitä. Jäsenistön oikeuksien turvaaminen edellyttää puoluedemokra-

tian palauttamista ja poliittisia pääkysymyksiä koskevien kannanottojen järjestökasittelyyn saattamista. Tehtävien ratkaisujen onnistuminen edellyttää myös puolueen johdon kokoonpanon muuttamista vastaamaan puolueessa nyt vallitsevia erilaisia käsityksiä.

Oikeistoryhmän neuvottelijoiden viivytelystä huolimatta työvaliokunta edellyttää, että neuvottelussa käsiteltävä sopimus saadaan kummankin ryhmän johtoelinten käsittelyyn tk. 15 päivään mennessä, jolloin maankäsittävä kommunistien neuvottelukunta kokoontuu Lappeenrannassa.

Kehotamme kommunisteja kautta maan edelleen jatkamaan järjestäytymistään ja poliittista toimintaansa huhtikuun 26-27 päivinä hyväksytyjen päätösten toteuttamiseksi. Vain aktiivisuudella ja päättäväisyydellä voimme turvata toimintakykyisen ja yhtenäisen kommunistisen puolueen maassamme."

Tässä kannanotossa mainittuja peruskysymyksiä, joiden käytännön toteuttamista kommunistien maankäsittävä neuvottelukunta pitää yhtenäisyyden saavuttamisen kannalta selostetaan Tiedonantajan samanimisessä julkaisemassa SKP:n Uudenjärjestyksen julkilausuma Tinkimättömyyden etujen puolesta:

...lais-leniniläisten puolueiden ja kommunistien keskeisimpänä tehtävänä aina pidetty tinkimättömyyden taistelua työväenluokan, pienviljelijäin ja muiden työtätekevien etujen puolesta.'

Mikäli tästä periaatteesta ei pidetä kiinni tai siitä tingitään on kiertämättömänä seurauksena puolueen joukkokannatuksen väheneminen ja vaikutuksen heikkeneminen politiikan tekemisessä.

Varsin havainnollisen opetuksen viime mainitusta tarjoaa SKP:n viime vuosien politiikka, joka on johtanut sen nykyiseen voimattomuuden tilaan ja suoranaisen hajaannuksen partaalle.'

'Erittäin vakavaa takaiskua puolueen kannatukselle on merkinnyt luopuminen käytännössä XIV-edustajakokouksen talouspoliittisesta ohjelmasta ja sen korvaaminen L(iinamää)-sopimuksella ts. porvarillisella tulopolitiikalla tunnetu-

in työtätekeville vahingollisin seurauksin. Sitä on merkinnyt yleensäkin sopeutuminen sosialidemokraattis-kepu-laiseen hallituspolitiikkaan ja sen samaistaminen puolueemme politiikan kanssa, jopa siinä määrin, että esim. Kansan Uutiset ei ole suvainnut julkaista sellaisia puheenvuoroja, joissa on arvosteltu hallituksen huonoja esityksiä tai ratkaisuja. Tosiasia kuitenkin on, että puolueemme hallitus- ja eduskuntapolitiikka on laahannut kaiken aikaa virallisen hallituspolitiikan perässä ilman omien vaihtoehtojen esittämistä ja pyrkimystä kehittää joukkojen taistelua niiden toteuttamisen puolesta."

Tiedonantajaliikkeessä nykyisin käytäviä keskusteluja silmälläpitäen on kommunistien maankäsittävän neuvottelukunnan julkilausuma yhtenäisyysneuvottelujen tilasta kesäkuussa 1969 erityisen valaiseva:

"Neuvottelukunnan mielestä (yhtenäisyys)neuvottelujen tavoitteena pitää olla muutoksen aikaansaaminen puolueen politiikassa ja se pitää edelleenkin tärkeänä kaikkia toimenpiteitä, joiden avulla voidaan edistää yhtenäisyyden palauttamista puolueeseen marxismi-leninismin ja proletarisen internationalismin perustalla.

Neuvottelukunta päättää, että neuvottelujen keskeneräisyys ei saa muodostua esteeksi toiminnalle oikeistorevisionismin paljastamiseksi puolueessa ja työtätekevien joukkojen omakohtaisen joukkotoiminnan järjestämiselle suuropääomaa vastaan työtätekevien elin-
tojen, kansanvaltaisten oikeuksien, rauhan ja sosialismin puolesta. Sitä silmälläpitäen neuvottelukunta kehottaa kaikkia luokkakantaisia kommunisteja voimistamaan edelleen työtään neuvottelukuntaorganisaation kehittämiseksi. Voidaan todeta, että neuvottelukunnan edellisen kokouksen jälkeen on saavutettu menestystä organisaatityön alalla Helsingin...'

'Erityistä painoa on pantava työn voimistamiseen työpaikoilla parempien palkkojen ja muiden työehtojen puolesta.'

Samalla tavoin on maankäsittävän neuvottelukunnan kokouksen linjanmäärittely tammikuussa 1971 säilyttänyt ajankotai-

suutensa. Tialnnekatsauksen pitänyt Markus Kainulainen totesi mm:

"Puoluejärjestöissä on aktiivisesti käsitelty puolueen eheyttäviä asiakirjoja."

'Tehtävänämme on työskennellä sen puolesta, että ylimääräinen edustajakokous voisi lujittaa puolueemme marxilais-leniniläistä yhtenäisyyttä.'

'Työssä onnistuminen edellyttää, että emme kadota omia kasvojamme. Olisi helppo mennä yleiseen mukautumiseen, sillä se merkitsisi jopa henkilökohtais-takin mukavuutta. Mutta johtaisiko se sellaisiin muutoksiin puolueessa ja sen politiikassa, joita jäsenistö ja työväenluokka vaatii? Ei varmastikaan.'

'Nyt vaaditaan lisättyjä ponnistuksia ideologisen kasvatustyön voimistamisessa.'

Yhteenvetona voitaneen todeta; Uusi tilan-mearvio ja sille pohjautuva uusi strategia — pitkäjänteinen työ puolueen saamiseksi ylhimääräisen edustajakokouksen melko terveiden asiakirjojen taakse — oli hellittämättömän ideologisen ja poliittisen taistelun strategia. Sen toteuttaminen oli mahdollista vain, jos yhtenäisyyden tunnus käsitettiin taistelun tunnuksena. Sinänsä uusi tilanmearvio ei siis ollut virheellinen. Mutta — kuten myöhempi kehitys on kouraantuntuvasti osoittanut — saatettiin sitä toteuttaa virheellisesti. Sen menestyksellinen toteuttaminen edellytti ennenkaikkea kahta seikkaa: Intensiivistä matteellista työtä puoluejärjestöjen sisäpuolella ja hellittämätöntä ulospäinsuuntautuvaa joukkotyötä puoluejärjestöjen ulkopuolella.

NEUVOTTELUKUNTIEN LAKKAUTTAMISEN TAPA

Ensimmäisen näistä virheistä ilmeisesti muodosti jo tapa, jolla neuvottelukuntaorganisaation lakkauttamispäätöksestä tiedotettiin puolueen kenttäväelle:

Maankäsittävän neuvottelukunnan kaikissa yksimielisissä arvoissa korostettiin joukkoja organisoivan työn ensiarvoista merkitystä puolueen tilanteen tervehdyttämiselle. ja perustettu neuvottelukuntaorganisaatio oli työväline tätä päämäärää varten. Siitä oli kuitenkin pakko luopua;

Ylimääräiseen edustajakokoukseen ei olisi koskaan päästy, ellei neuvottelukuntaorganisaatiosta olisi suostuttu luopumaan.

Mutta luopuminen olisi pitänyt suorittaa siten, että se olisi aiheuttanut mahdollisimman vähän vahinkoa käytännön puolue-työlle. Kuitenkin se tapa, jolla ne lakkautettiin, aiheutti paljon pettymystä ja varmasti myös passiivisuutta jäsenistössä. Ratkaisua — vaikka se oli merkittävä — ei juurikaan alistettu jäsenkäsittelyyn, vaan ajettiin kiireessä läpi itse neuvottelukuntien kokouksissa.

Myöhemmin Tiedonanatajayhdistys joutui tekemään arvion, jonka mukaan päätös passivoi järjestöväkeä.

Tämä johtui yksinkertaisesti siitä, että neuvottelukuntaorganisaation tilalle perustettu Tiedonanantajan levikkiorganisaatio ei ollut luonteeltaan puoluesuuntainen organisaatio. Puoluesuuntaisuus ei ole mikään itseisarvoinen seikka. Mutta kommunistien tehtäviä, siis joukkotaistelun järjestämistä, on vaikea toteuttaa sellaisen luonteeltaan löyhän ja jäsenkentästä etääntyneemmän organisaation avulla, joka oikeastaan ei ole näiden tehtävien täyttämiseen suunniteltu.

YHTENÄISUUSTAISTELUN MURROS 70-LUVUN PUOLIVÄLISTÄ ALKAEN

HALLITUSKYSYMYKSIÄ

Neuvottelukuntien lakkautamistavassa tehdystä ja muista puutteellisuuksista huolimatta alkoi Tiedonantajaliikkeen joukkokannatus kasvaa ylimääräisen edustajakokouksen jälkeen, 70-luvun alkuvuosina. Osaltaan tähän vaikutti se, että luokkakantainen kanta politiikassa saatiin nyt 8 piirin yhteisen lehden, Tiedonantajan, kautta suodattamattomana julkisuuteen. edelleen vuonna 1971 saatiin kommunistien hedelmätön hallituskausi loppumaan. Tämä tapahtui samanaikaisesti lakkoliikkeen voimakkaan kasvun aikaan.

Nämä ja eräät muut tekijät synnyttivät painetta, joka loi näköalaa puolueen eheyttämiseksi marxilais-leniniläisellä pohjalla.

70-luvun puolivälistä lähtien alkoi tämän taistelun näköala kuitenkin synkentyä. Erään tärkeimmistä syistä tähän muodostui se, että SKP:n oikeistorevisionistit, jotka vuonna 1975 äärimmäisen vakavissa suhteissa ja täysin kestäättömillä olivat mukana Mieltusen hätätilahallinnassa.

1966 alkanut edellinen hallituskausi päättyi vuonna 1971 käytyyn korppusotaan; Kommunistien ollessa yksessä esiintyi työpaikoilla voimakas lakkoliikehdintää tulopoliittisen linjan rittämättömyyden ja hintavyöryn vuoksi. Kommunistit tukivat tätä toimintaa ja kommunistiset ministerit asettuivat vastustamaan kaavailtuja hinnankorotuksia. Syntyi ns. korppusota jonka seurauksena hallitus hajosi.

Vuoden 1975 paikkeilla vallitsi Suomessa sekä taloudellinen että poliittinen kriisi. Polttopisteeseen nousi kysymys, mistä saataisiin se parlamentaarinen voima, joka kykenisi vetämään Liinamaan hallituksen työväenvastaisen talouspoliittisen linjan läpi.

Aluksi SKP:n keskuskomitea teki kantansa selväksi ja ilmoitti, etteivät kommunistit ole käytettävissä hallituksessa, jonka toiminta tähtää työtätekeän kansan elinehtojen huonontamiseen.

Mutta yhdessä yössä kaikki muuttui. Tasavallan presidentti kutsui 27.11.1975 Tamminiemen poliittisten puolueiden johtomiehet, ja piti heille puheen jonka hän aloitti sanomalla: "Kerron heti kärkeen, että olen vaivannut teitä tähän neuvonpitoon runnataksemme tälle maalle kokoon viiden puolueen toimintakykyisen enemmistöhallituksen".

Presidentin puheen jälkeisenä sunnuntaina kokoontui SKP:n keskuskomitea käsittelemään asiaa ja teki äänestyspäätöksen osallistumisesta Mieltusen "hätätilahallitukseen". Luokkakantaiset voimat pidättyivät hallitusyhteistyöstä.

Periaatteettoman hallituspolitiikan jatkamisella oli merkittävä osuus SKP:n joukkokannatuksen alkavaan laskusuuntaan.

Tämä "yhden yön" käänne ei sinänsä tullut yllätyksenä; Eheyttävässä edustajakokouksessa oli hyväksytty suhteellisen hyvät asiakirjat, mutta sitä edeltänyt ohjelmakeskustelu oli selvästi paljastanut erimielisyyksien syvyyden. Päätösten rikkominen käytännön politiikassa ja järjestötoiminnassa alkoi jo ennen kuin muste oli ehtinyt kuivua. Ylimääräisen edustajakokouksen päätökset jätettiin hyvin määrätietoisesti toteuttamatta.

KEHITYS 18. EDUSTAJAKOKOUKSEN JÄLKEEN

Tämänkaltaisiin seikkoihin liittyen oli puolueen sisäinen suuntataistelu auttamattomasti lukkiutunut asemadaksi, jossa ei juuri hämmöittänyt positiivista ratkaisua.

Yhtenäisyyskehitys itse perusjärjestöissä ei edennyt. Ja miten se olisikaan voinut edetä, kun puolueen johto ei asettanut työväen eduista lähteviä taistelutunnuksia, joiden ympärille yhteinen toiminta olisi voitu rakentaa?

SKP:n 18 edustajakokous muodostaa taitekohdan, josta lähtien myös tiedonantajaliikkeen sisäpuolella on tapahtunut taistelun menetelmien ja tilannearvion hämärty-

mmistä. Asioiden ja taistelutehtävien sijalle ovat kasvavassa määrin astuneet henkilökysymykset. Henkilökysymysten nouseminen etualalle aiheuttaa puolestaan vääjäämättä omaa toimintaa koskevan välttämättömyyden itsekritiikin kuoleentumisen. Tämä puolestaan tekee todellisuutta vastaavien tilannearvioiden laatimisen vaikeaksi.

Tähän kehitykseen liittyen suoritettiin 18. edustajakokouksessa eräänlainen "yhtenäisyysvoimien" kompromissi. 14. edustajakokouksen tapahtumiin verraten päätettiin yhtenäistymisen nimissä uhrata nk. "ääri-laidat", esimerkiksi maan suurimpia teollisuuskeskuksia edustavien piirijärjestöjen edustajia. Samoin kieltäydyttiin tämän kokouksen jälkeen oman organisaation kehittämisestä "yhtenäisyyden saavuttamista vahingoittavana toimintana".

Hyvin paljastava on myös Pentti Salon ja Erkki Välimaan huhtikuussa 1981 laatima Eero Tuomisen 19. edustajakokouksen valtuuteluista kertovan informaatiotilaisuuden muistio. Se päättyy terävästi asetettuun kysymykseen:

"...juuri nyt kun oltiin pääsemässä politiikassa eteenpäin; työläisten enemmistö Pekkas-ratkaisua ja sosiaaliturvan verotusta vastaan, asemäärärahojen lisäystä vastaan, mätä hallituspolitiikkaa vastaan, Tanner-Ryti-patsashankkeita vastaan, tilanteessa, jossa puolueasiakirjat alkoivat kehittyä oikeasuuntaisesti, on ylätason toimesta, josta Tuominen ei ole vapaa, tuotu henkilöratkaisut päällimmäiseksi asiaksi. Miksi? Ketä asioiden sotkemisessa autetaan? Työläiset vaativat selvästi ja konkreettisesti: on mentävä eteenpäin pääasioissa, politiikassa."

"TAMPEREEN SOLMU"

Wastaavanlaisia kehityspiirteitä oli tosin havaittavissa jo aiemminkin. Marraskuussa 1977 kommentoi Kauko Heikkilä Tampereella edennyttä kehitystä sattuvasti:

"Meidän viimeaikaista poliittista toimintaamme on aivan rtkaisevalla tavalla ohjannut pessimismi ja pelko. Ja pelko on huono neuvonantaja. Se ei koskaan ole kyennyt ohjailemaan taistelua oikein.

Liikkeemme johtoportaisissa olevia tovereita vaivaava pelko on saanut aikaan toimin-

nassamme mataloitumista. Toimintamme on nyt viimeaikoina ollut jotenkin kummallisella tavalla kaksijakoista. periaatteessa on esiinnytty marxismi-leninismien perinteiden vaalijoina. Käytännön kysymyksissä se on ollut suurelta osalta oikeistolaisten kanssa sopuilevaa peräänantamista ja melko äänekästä puhetta molempien osapuolien ystävällisestä yhteistoiminnasta, ilman, että se toinen osapuoli olisi tullut missään käytännön kysymyksissä askeltaakaan meitä vastaan. Jäsenistöön päin on liikkeemme johtoportaiden suhtautuminen ollut salailevaa, jäsenistöä passivoivaa kieltelyä ja varoittelua, kaiken omaaloitteisuuden alas painamista. On ollut jotenkin outoa, että aikana, jolloin jäsenistöä tulisi juuri valistaa, ohjata ja kannustaa taisteluun, tulee sille johtoportaiden taholta yrmeitä huomautuksia, että ei pidä kysellä liikoja ja että pitää vain antaa joillekin neuvottelijoille työrauhaa.

Pelkillä kieltelyillä ja yrmeällä tuppisuudella on luotu oikeistoon päin horjuvalle keskustalaisuudelle suotiusaa maaperää. Juuri siltä maaperältä on kasvanut ja on voinut kasvaa opportunisti, mikä nyt kykeni ottamaan syleilyynsä Pohjois-Hämeen SKDL:n piirijärjestön ja Hämeen yhteistyö-lehden.

Meille on nyt asetettu ensivuoroiseksi ja kaiken muun kattavaksi tehtäväksi puoluerauhan rakentaminen SKP:n sisälle. Toverit, jotka nyt vaativat puoluerauhan nimessä ideologisen taistelun lopettamista SKP:n sisällä, eivät näytä tietävän työväenliikkeen historian opetuksista tuon taivaallista, tai eivät halua niistä tietää. Sen historian opetukset on kuitenkin usein ostettu kalliilla hinnalla."

'Maamme työväen vallankumouksellinen luokkataisteluliike on nyt joutunut vakavaan kriisitilaan, minkä tilan vakavuuden meille paljasti vakuuttavan kirkkaasti äskettäinen Tampereen tapaus. Kun näin on, meidän tulee asettaa itsellemme vakava kysymys siitä, mitä nyt on tehtävä päästäksemme ulos kriisitilasta?

Asian korjaamiseksi ei voida välttyä seuraavilta toimenpiteiltä:

1. Liikkeemme johdossa olevilta tovereilta on vaadittava avointa, selvää ja kielenkäyttöä vastausta kysymykseen, mitä tästä kaikesta ja millä pohjalla on käytetty neuvotteluja puolueen johdon oikeistosiiven, eli n.s. toisen osapuolen kanssa.

Sekä: mihin näillä neuvotteluilla todella tähdätään? Nämä ovat nyt sen luokan kysymyksiä, että niitä ei tule ratkoa jäsenistön selän takana.

2. On viipymättä palattava johtoportaiden salaisen "diplomatian" käytännöstä ja sieltä tulleesta komentelusta työväenliikkeen perinteiselle joukkovalistuksen ja joukkojen käsitysten ja tahdon elävän huomioimisen politiikan tielle.

3. Poliittisesti väsyneisiin ja taistelurohkeutensa menettäneisiin johtoportaisiin on viipymättä lisättävä taistelutahtoista ja taistelurohkeutta omaavaa voimaa.

Tässä ei ole vielä kaikki se, mitä meidän tulee tehdä edessä olevien vaikeuksien voittamiseksi, mutta näiden kysymysten ratkaisemisen kautta voidaan päästä edes jonkunlaisen nousun alkuun.

KAKSI ARVIOTA SIITÄ MIKSI YLIMÄÄRÄISEN EDUSTAJAKOKOUKSEN LINJA EI TOTEUTUNUT

Kuten jo mainittiin, alkoi 70-luvun loppua kohden käydä yhä selvemmäksi, ettei tiedonantajaorganisaatio ollut onnistunut asettamassaan tehtävässä: puolueen eheyttämässä marxilais-leniniläisellä perustalla vuoden 1970 ylimääräisen edustajakokouksen päätöksiin tukeutuen.

Selvää on myöskin, että tällainen tilanne synnyttää erilaisia arvioita tapahtuneesta. Kärjistäen voidaan sanoa että ylimääräisen edustajakokouksen linjan toteuttamisen epäonnistumisen syistä on esitetty kaksi vastakkaista arviota:

"LAHKOLAISUUTTA JA EKONOMISMIA"?

Eräs arvio - jota tosin ei koskaan suoraan ole julkisuudessa esitetty - lähtee siitä, että taistelu puolueen yhtenäisyydestä on menetetty siksi, että tiedonantajaliike jo alun alkaen on ollut liian "vasemmistolainen". Eli että se on liian näkyvästi tuonut marxilais-leniniläistä ideologiaa julki, että se on ollut liian organisoitunut ja politiikan alueella esittänyt liian kovia taloudellisia vaatimuksia.

Tämän ajatuskulun mukaan se on epäonnistunut siksi, että se on SKP:n sisäisessä taistelussa ollut yksi "osapuoli" muiden rinnalla, ja sellaisena vain syventänyt hajaannusta.

Tässä ajatuskulussa voidaan kuitenkin havaita yksi avoin kohta; Onhan toki niin, että SKP:n revisionistinen johto ja Suomen porvaristo olisivat valmiit ottamaan luokkakantaiset kommunistit huomansa, jos nämä vain luopuisivat yhdestä asiasta: Luokkakantaisuudesta. Unohtuu siis se, ettei ole kyse taistelusta yhtenäisyydestä yhtenäisyyden vuoksi. Ylimääräisessä edustajakokouksessa luokkakantaiset kommunistit asettivat tavoitteeksi taistelun puolueen eheyttämiseksi marxilais-leniniläisellä perustalla.

TOTUUDENMUKAISEN TILANNEARVION PUUTTUMINEN

Oikeammalta näyttäisi lähteä etsimään yhtenäisyydestä taistelun tyrehtymisen syitä sii-

tä, ettei osassa liikkeemme johtoa oltu suoritettu totuudenmukaista tilannearviota. Jos olisi tunnustettu yhtenäisyyshäviön pysähtuminen tai vinoutuminen 70-luvun puoliväliin tullessa, olisi voitu vetää asian vaatimat johtopäätökset;

Todellista painetta SKP:n revisionistista johtoa kohtaan olisi voitu luoda ryhtymällä suorittamaan niitä tehtäviä, joista kommunistisen puolueen normaalisti tulisi huolehtia. Tiedonantajaliikettä olisi pitänyt siis kehittää puolueen sisäisen taistelun välineestä puoluesuuntaiseksi organisaatioksi. Organisaatioksi joka kykenee järjestämään joukkotoimintaa sekä kehittämään tälle taistelulle pitkäjänteistä strategiaa. Olisi pitänyt uskaltaa vetää sellaista rohkeaa aatteellista ja poliittista linjaa, joka saa joukkojen luottamuksen taakseen.

Näin olisi luotu todellista painetta SKP:n revisionistista johtoa vastaan. Näin ei kuitenkaan tehty, vaan "yhtenäisyyden vaarantamisen" pelossa alettiin kasvavassa määrin sitoa omia käsiä työväen etujen vastaisiin kompromisseihin.

Yhtenäisyydestä taistelun kariutuminen ei siis suinkaan johtunut siitä, että oltaisiin oltu "liian järjestäytyneitä" tai "liian vasemmistolaisia". Kariutuminen johtui siitä, ettei taistelua osattu käydä oikealla tavalla. Juuttuminen puolueen sisäiseen suuntataisteluun johti useiden leniniläiselle puolueelle normaalisti kuuluvien tehtävien jäämiseen taka-alalle. Tällaisia tehtäviä ovat enenkaikkea joukko- ja työpaikkayhteyksistä huolehtiminen sekä strategian kehittämistyö.

PERÄÄNTYMINEN 19. EDUSTAJAKOKOUKSEN JÄLKEISENÄ AIKANA

Liittolaispolitiikan ja yhtenäisyystaistelun kysymyksiä koskevat sekaannukset ovat heijastuneet Tiedonantajaa julkaisevien piirijärjestöjen sisäpuolella käytyyn keskusteluun.

Siksi on syytä vielä palata jo edellä sivuttuun peruslähtökohtaan: Demokraattisessa ja monopolienvastaisessa kansanrintamassa kommunistinen puolue on ennen kaikkea laajan rintaman organisoimiseen kykenevä luja ja yhtenäinen aatteellinen ja poliittinen voima. Teoreettisesti vahva ja taisteleva puolue pyrkii liittoon muiden demokraattisten voimien kanssa.

Yhtenäiselle maailmankasomukselle rakentuva kommunistien puolue ei kuitenkaan itse voi olla mikään liitto, joka yhdistää piiriinsä erilaisia aatteellisia ja poliittisia virtauksia. Taistelu SKP:n aatteellisen yhtenäisyyden puolesta on merkinnyt taistelua aikanaan aatteellisesti lujan kommunistipuolueen sisälle soluttuneita oikeistovoimia vastaan. Oli koottu yhteen sellaisia puolueen sisäisiä voimia, jotka ovat valmiita taisteluun puolueen oikeistijohtoa vastaan ja joilla myös on todellista näyttöä siitä, että ne tätä johtoa vastaan toimivat.

Täysin nurinkurista on kuitenkin puolueen yhtenäisyyden puolesta toimivien voimien kokoamisen puolesta toimivien voimien kokoamisen nimissä luopua siitä päämäärästä, jonka puolesta käytävään taisteluun näitä voimia on koottu - luokkakantaisten, marxilais-leniniläisen aatteellis-poliittisen linjan ja organisaation puolustamisesta tai luomisesta. Jos näijn tehdään, on SKP:n yhtenäisyyden puolustamisen tunnus muutettu sisällyksettömäksi korulauseeksi, joka tosiasiaassa palvelee luokkakantaisten kommunistien toimintayhtenäisyyden likvidointia.

SKP:n oikeistonvastaisten voimien kokoamisessa on - tai oli - ensisijalla asian sisältö: työväenluokan etujen puolustaminen ja taistelu työväenluokan historiallisen tehtävän toteuttamiseksi, sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän luomiseksi. Tämän päämäärän saavuttamiseksi on taisteltu puolueen oikeistovoimia vastaan.

Tästä sisällöllisestä päämäärästä juontuu myös taistelun kulloinenkin välitavoite. Siitä hetkestä lähtien, kun SKP:n oikeistijohto on toimenpiteillään peruuttamattomasti tuhonnut puolueen kyvyn taistella työväenluokan etujen ja sen historiallisen tehtävän puolesta, on ryhdyttävä luomaan edellytyksiä taistelun jatkamiselle, mm. luokkakantaisten voimien kokoamiselle.

Näitä kipeitä ja kansainvälisestikin vastuullisia asioita pohdittaessa on usein viitattu siihen, ettei pidä "kiiruhtaa tapahtumien edelle" ja siten jättää käytettävissä olevia mahdollisuuksia ja voimavaroja hyödyntämättä. Tämä näkökohta on aivan oikea, mutta tulee myös osata nähdä, milloin on saavutettu vaihe, josta lähtien taistelun luone ja sen olemus on perusteiltaan muuttunut. Jos tällaisen taistelukohdan jälkeen - erheellisellä tavalla tai vanhentuneissa muodoissa - pidetään orjallisesti kiinni - aikanaan oikeista - aiemmista tunnuksista, kiiruhtavat tapahtumat meidän edellemme ja me saatamme joutua valmistautumattomina niiden yllättäviksi. Tällöin ei ainoastaan jätetä hyödyntämättä käytettävissä olevia voimavaroja, vaan menetetään aloite - ehkä hyvinkin pitkäksi aikaa.

Oikean, rehellisen ja konkreettisen tilannearvion tekeminen on toiminnan menestyksen ehdoton edellytys. Jokainen käytännön järjestötyötä omaava toveri käsittelee, ettei esim. "vetoaminen (...) puolueen ulkopuolisiin ihmisiin, että he tukisivat SKP:n yhdistymistä" voi horjuttaa Aaltoa niistä järjestöllisistä avainasemista, jotka hän taustavoimineen on itselleen kaapannut". Velvollisuutemme, myös velvollisuutemme kansainvälistä kommunistista liikettä kohtaan, on uskaltaa asettaa kysymys, päteekö lähes kaksi vuosikymmentä sitten tehty tilannearvio myös siinä äärimmäisen kärjistyneessä tilanteessa, johon SKP vuosina 1984 ja 1985 on ajautunut.

- - -

Realistisen tilannearvion tekemisessä ei kuitenkaan ole saavutettu yksimielisyyttä. Jos huomioidaan tiedonantaja-organisaation alkuperäinen luonne ja strateginen tehtävä-

vanasettelu, aiheuttaa nykyinen tilanne melkoista näköalattomuutta: Jo pitemmän aikaa lienee useimmille tovereille ollut selvää, että aikanaan tehty arvio puolueyhtenäisyyden saavuttamisesta marxilais-leniniläisellä perustalla on päämäärä, jonka saavuttamista ei enää voida pitää realistisena. Riippumatta siitä, onko tämä tilantila käsitetty suoraan vai alitajuisesti, riippumatta siitä onko sitä sanoissa tunnustettu vai ei. Samanaikaisesti on puolueen sisäinen taistelu tällaisen yhtenäisyyden puolesta syönyt suuren osan toiminnallisista voimavaroista; Monet työpaikka- ja joukkoyhteyksien luomiseen, pitkäjänteiseen ideologiseen työhön liittyvät tehtävät on jouduttu uhraamaan puolueen sisäiselle taistelulle. Voidaan siis sanoa että liike on tällä hetkellä kaksinkertaisissa vaikeuksissa.

Juuri tämä voimattomuus - muistettakoon vihikosen alkupuolella suoritettu vertaus puoliseikkien omiin riveihinkin tunkeutuneeseen "jumalanrakennukseen" ja muuhun mystiikkaan 1905 epäonnistunutta vallankumousta seuranneina vuosina! - muodostaa otollisen maaperän erilaisten näennäisratkaisujen ja illuusioiden leviämiseksi. Kuten jo tuli todettua, oli yhtenäisyystunnus alkuaan (tai ainakin sen olisi pitänyt olla) hyvin taisteleva tunnus: Se merkitsi taistelua puolueen tervehdyttämiseksi marxilais-leniniläisen päälinjan pohjalta tiettyjen oieistorevisionistien kanssa yhteisten järjestömuotojen sisäpuolella. Epäilemättä eheyttävän edustajakokouksen syntyyn myötävaikuttaneet neuvostoliittolaiset toverit käsittivät yhtenäisyyden puolesta käytävän taistelun strategian juuri tässä alkuperäisessä, taistelevassa mielessä.

Tämä taisteleva tunnus voidaan kuitenkin muuttaa sisällyksettömäksi kultiksi - voimaneen tietyissä tapauksissa puhua jopa myyttistä; Yhtenäisyyden nimissä on pidettydyttävä itsenäisten ideologisten kantojen selkeästä esittämisestä. Yhtenäisyyden nimissä on suostuttava työväenluokan edun vastaisiin poliittisiin kompromisseihin. Yhtenäisyyden nimissä on purettava käytännön puolueen järjestämiseksi välttämättömät alkeellisimmatkin organisaatiomuodot. Yhtenäisyyden nimissä on oltava valmis jopa luopumaan Tiedonantaja -lehestä ainoana valtakunnallisena marxilais-leniniläisenä päivälehtenä. Tai jos ei mennä aivan näin pitkälle, oltava ainakin valmiita rukkaamaan Tiedonantajan

linjaa oikealle. Ja niin edespäin.

On olemassa tovereita jotka perustavat katsomuksensa teesiin jonka mukaan joko taistella puolueen yhtenäisyyden puolesta taikka sitten ideologisesti itsenäistä marxilais-leniniläistä puolueuutia. Tämän ajatuksenjuoksun mukaan voitaisiin siis marxilais-leniniläinen puolueuut käynnistää vasta yhtenäisyyden saavuttamisen jälkeen. Herää kuitenkin kysymys, millä tavoin voidaan päätyä puolueen eheytymiseen marxilais-leniniläisellä perustalla mikäli marxismi-leninismien periaatteet eivät ennen yhtenäisyyden saavuttamista saa missään tulla selkeästi näkyville.

Kuvatun ajatuksenjuoksun tragikoomisuudesta huolimatta ollaan tekemisissä hyvin vakavan ongelman kanssa; Niin kauan kuin nykyinen - osittain tietoisestikin ylläpidetty - järjestöelämän lamatila jatkuu, menettävät kommunistit kuukaudesta toiseen joukkokannatustaan. Samoin valtaa puolueen sisäinen luopumismieliala yhä voimakkaammin jalansijaa.

Edellä mainittu , ehkä "yhtenäisyysmytologiaksi" luonnehdittavissa oleva ilmiö sai jalansijaa juuri tiedonantaja-organisaation näköalan katoamisen myötä 70-luvun loppupuolelta lähtien.

Yhtenäisyystunnuksen virheellisen käsittämisen yhteydessä on vielä erityisenä ongelmana mainittava Suomen ulkopoliittiseen asemaan liittyvät kysymykset. Useasti on muistutettu että Suomen erityislaatuisen kansainvälispoliittisen aseman vuoksi suomalaisilla kommunisteilla on linjanvedossa tavallista suurempi vastuu kansainvälistä kommunistista liikettä kohtaan.

Tämä pitää täysin paikkansa. Mutta koska ei tule unohtaa seuraavia tosiasioita: Suomen edistyksellisen ulkopoliittisen linjan säilyttämiseksi tarvitaan vahva ja johdonmukainen demokraattinen kansanrintama. Toisen maailmansodan jälkeen muodosti SKP:n vaikutuksen alainen SKDL tällaisen voimatekijän.

Edistyksellisen ulkopoliittisen linjan voi turvata vain voimakas sisäpoliittinen voimatekijä, vahva kansanrintama. Ja kuten tunnettua, on järjestöllisesti ja ideologisesti terve ja toimintakykyinen kommunistinen puolue tällaisen rintaman luomisen ehdoton edellytys.

Ollan kuitenkin tilanteessa jossa nämä edellytykset puuttuvat; SKP taistelee jo yli 15 vuoden ajan sisäisten vaikeuksien kanssa ja SKDL on pitkälle menettänyt kykynsä toimia edistyksellisen ulkopoliittisen linjan takeena.

SKP:n nykyinen keskuskomitea on asettanut marxilais-leniniläisten voimien toimintaedellytysten palauttamisen ehdoksi puolueen hajoamisen. Porvarillisen politiikan muotikäsitteitä myötäillen myös eräät 8 piirin sisäiset voimat painottavat seikkaa, että uusi marxilais-leniniläinen puolue olisi määrällisen ominaispainonsa puolesta vain pieni "marginaalitekijä" Suomen poliittisessa elämässä. Asiaa ei kuitenkaan ratkaise puolueen jäsenten lukumäärä vaan sen politiikan ulottuvaisuus. Puolueen määrälliseen ominaispainoon vedoten on kuitenkin - erityisesti nk. kolmannen linjan piirissä - levitetty käsitystä jonka mukaan puolueen yhtenäisyys on säilytettävä mihin hintaan hyvänsä. Käytännössä tämä hinta ei merkitse ainoastaan pitkälle meneviä poliittisia, vaan myös järjestöllisiä ja ideologisia ompromisseja.

Marxismin "aapistotuuksiin" kuuluu kuitenkin, ettei organisatorisesti ja ideologisesti kuohittu kommunistipuolue kykene organisoimaan voimakasta demokraattista rauhanrintamaa. (Esimerkkinä tästä voi mainita Italian puolueen, joka määrällisesti on noin 10 kertaa Länsi-Saksan puoluetta suurempi. Italiassa rauhanliike kuitenkin käytännöllisesti katsoen on kuollut, kun se puolestaan Länsi-Saksassa on hyvin voimakas.)

Missään oloissa ei siis voida tehdä ratkaisuja jotka vahingoittavat leniniläisten voimien ideologista itsenäisyyttä ja organisatorista toimintakykyisyyttä. Näiden tekijöiden kustannuksella saavutettava näennäisyhtenäisyys on kestämaton ratkaisu. Yhtenäisyydestä ei saa muodostua tunnusta jonka nimissä sivuutetaan aatteellista ja järjestöllistä terveyttä koskevien olennaisten ongelmien käsittely. Tulee välttää keskustelun johtamista muodollisille raiteille. Ensisijainen kysymys on, miten voidaan luoda mahdollisuudet marxilais-leniniläisten voimien tehokkaalle työskentelylle.

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA TEHTÄVIÄ

Arvo Aalto on koko poliittisen uransa ajan toiminut kommunistisen puolueen päälinjan vastaisesti. Marxilaisen teorian hän on pyrkinyt korvaamaan niin sanotulla "historiallisella kompromissilla", aidon kommunistisen toiminnan hän on leimannut "hajottajaliikkeeksi" ja "ryhmäkuntalaisuudeksi" vaikka hän itse edustaa näitä nimityksiä pahimmalla mahdollisella tavalla.

Aallon ja ns. kirveslinjan toiminta on näkynyt SKP:n ja koko kansandemokraattisen liikkeen kannatuksen laskuna lähes puolueen siitä, mitä se oli vielä 60-luvulla. mutta Aalto jatkaa, koska hän on valinnut itse itsensä puolueen johtoon ja katsoo nyt voivansa valita puolueen jäsenetkin.

Aallon puoluetta hajottavat toimenpiteet kaikkine syrjimisineen ja erottamisineen saavat yhä vähemmän tukea puolueen jäsenistön keskuudessa. uhka puolueen kannatuksen romhauksesta, joka seuraisi seuraavien vaalien vaalilistojen hajottamisesta, alkaa herätellä viimeisiäkin puolueen edusita vastuuta tuntevia.

Mutta - vakavasti asetettava kysymys - luopuuko Aalto SKP:n hajottamispyrkimyksistä ja omasta asemastaan puolueessa? Onko Aalto jollain tavoin syrjäytettävissä... Kun hänellä ilmeisesti on riittävästi varoja toimintaansa.
... Todennäköisesti riittävästi porvarillisia tukijoita - ehkä valtamarentakaisiakin.
... Ja koska hän ei tunetusti kunnioita puolueen sääntöje eikä toimi niiden mukaan.

... lääkisimme Aallon syrjäyttämismahdollisuuksia, huolimatta kannatuksen romahtamisesta tulevaisuudessa, hyvin pieniksi. Hän voi rakentaa ja rakentaakin uutta järjestökoneistoa ympärilleen, mutta nykyinen SKP pusuu Aallon puolueena vaikka Aalto jäisi yksinään oman puolueensa johtajaksi jäseneksi.

... on vaikea nähdä olemassaolevaksi sellaista dialektiikkaa, joka voisi johtaa Aallon syrjäyttämiseen nykyisestä SKP:stä.

Minkälainen arvio puolueen tilasta nyt olisi tehtävä ja mitkä ovat taktiikkaa koskevat johtopäätöksemme?

Marxilaisen politiikanteon alkeistotuuksiin kuuluu, että kun tilanne muuttuu, on taktiikankin muututtava.

Onko siis puolueen sisäinen tilanne jollakin tavoin muuttunut? Mielestämme on. Viimeisen edustajakokouksen ja tapahtuneiden erottamisten jälkeen puolueen tilanne on ratkaisevasti erilainen kuin ennen. Onko siis aikaisempi enemmistön kyljessä roikkumisen taktiikka edelleenkin kelvollinen syntyneessä uudessa tilanteessa vaikka se on jo tähän mennessä saatujen kokemusten mukaan ehdottomasti vahingoittanut puolueen marxilais-leniniläisiä voimia?

Roikkumistaktiikasta johtuen

1. Poliittinen kannatuksemme on selvästi laskenut esim. 70-luvun alkupuoleen verrattuna.
2. Jäsenistömme on pienentynyt. Suuri joukko ennen aktiivisia tovereita on passivoitunut ja vetäytynyt syrjään ja tämä tendenssi vaikuttaa edelleenkin.
3. Opintotoiminta, joka antaa sekä poliittiset että maailmankatsomukselliset aseet ja joka on puolueen eteenpäinmenon kannalta yksi ratkaisevimpia lohkoja, on lähes tuhoutunut.
4. Itse Tiedonantaja-liike on hajoamassa - tehdyistä virheistä johtuen - useampiin eri leireihin.
5. Jäsenedemokratiaa ollaan kaventamassa ja jäsenistön holhousta harrastetaan enenevässä määrin.

Puolueessa ollaan nyt välttämättömien ja perinpohjaisten uudelleenarviointien edessä. Roikkumistaktiikan jääräpäinen jatkaminen päinvastoin osoittaa, ettei edes puolueen marxilais-leniniläisten voimien taktiikka perustu marxilaiseen tilanneanalyysiin. Missä siis on tämän hetken tilannetta vastaava konkreettinen tilanteen konkreettinen analyysi?

Vain päättäväinen irtautuminen entisestä taktiikasta ja suuntautuminen omien voimien kokoamiseen ja omaan politiikan viihoviimeisen puolueriitelyn sijaan voi tehdä kommunistisen liikkeen uuden nousun mahdolliseksi. Luottamus omiin voimiin ja ennen kaikkea Marxismi-leninismiin on ainoa edistymisen edellytys, mutta nämähän meillä on; mitä muuta me vielä muka tarvitsisimme?

Puolueen tilanteesta voidaan vetää vain johtopäätös; Tarvitsemme uuden puolueen. Muita vaihtoehtoja ei ole kuin uuden marxilais-leniniläisen puolueen perustaminen.

Puolueeksi kannattaisi rekisteröityä jo senkin takia, että puolue tulevissa vaaleissa saa huomiota aivan eri tavalla esim. televisiossa kuin Demokraattinen Helsinki-tyyppiset vaaliorganisaatiot. Äänestäjät eivät katso vakavasti otettavaksi vaihtoehdoksi sellaista ryhmää, joka ei ole "edes puolue".

Kysymystä uuden puolueen perustamisesta ei saa nähdä "myöntymisenä Aallon tarjousperiin" tai "maamme oikeiston riemuvoittona". Molemmat ilmaukset ovat omalla vallaan osoitus epäluottamuksesta marxilaisen politiikan onnistumisen mahdolluuksiin ja puolueen tulevaisuutta kohtaan. Pidetään kiinni menneestä, katsotaan vuosikymmenten päähän taaksepäin vaikka kommunistisen puolueen tulevaisuus on edesspäin (vaikka historian tuntemus onkin perusehto). Sitäpaitsi puolue ei "nyt ole vaarassa hajota" vaan se on toistakymmentä vuotta sitten jo käytännössä hajonnut; seikka joka on ilmeisestikin "laskettavissa pois porvariston riemuvoiton suuruudesta". Porvaristo on siis riemuvoittonsa jo saanut pitkälle jatkuneen puoluehajaannuksen muodossa.

Myöskään kysymystä puolueesta ei saa tehdä fetisismiksi. Puolue on välttämätön väline, jolla pyritään edistämään työtätekevien kamppailua etujensa puolesta ja ohjaamaan kehitys tieteellisen sosialismin mukaisesti sosialismiin. Mutta puolue on sittenkin vain väline. jos puolue tulee käyttökelvottomaksi tehtävänsä, on perustettava uusi puolue joka jatkaa vanhan puolueen parhaista perinteistä ja tavoitteista eteenpäin. Puolueen hajoaminen on kieltämättä takaiskus, mutta sellaisiakin iskuja kommunistien on opittava kestämään ja voittamaan mikäli joskus haluavat olla vahvoja omassa toiminnassaan

sosialistisen yhteiskunnan hyväksi.

Kysymys on siitä, että maahan saadaan todellinen marxilais-leniniläinen puolue, puolue joka suuntautuu eteenpäin tulevaisuuteen eikä tähyä kaipailevasti menneisyyteen, oli se kuinka kunniakas tahansa, puolue, joka jatkaa SKP:n kunniakkaita perinteitä kun SKP:stä ei siihen enää ole ja joka rakentuu demokraattisen sentralismin ja todellisen jäsen-demokratian pohjalle.

Tällaisella puolueella on menestymisen mahdollisuudet kunhan vain luotetaan marxismiin ja sovelletaan sitä parhaan taitomme mukaan käytäntöön. Sitäpaitsi: Suomessa tuskin on tilaa kahdelle SKP:n perillispuolueelle. Paremminkin toimiva ja työtätekevien etuja aidosti puolustava puolue tulee ennen pitkää saamaan työtätekevien laajan luottamuksen, jonka turvin tulee jälleen mahdolliseksi saada aikaan yksi, yhtenäinen, marxilais-leniniläinen puolue Suomeen.

Myös tulee nähdä, että kahden nyt vielä SKP:ssä saman organisaation puitteissa vaikuttavan suuntauksen tai tulevaisuudessa kahden erillisen puolueen välinen kamppailu, jota jo on käyty lähes 20 vuotta, tullaan tulevaisuudessa varmasti vielä käymään loppuun saakka. Jos tässä kamppailussa vain toinen osapuoli on järjestäytynyt puolueeksi, antaa puolueeksi järjestäytymätön liike jo valmiiksi hyvin merkittävän edun vastapuolelle ja vastavasti luopuu suuressa mitassa omista edellytyksistään käydä tuota kamppailua; Tästäkin syystä puolueeksi järjestäytymisen on mitä pikimmin välttämätöntä.

PUOLUEKESKUSTELUN VÄLTÄMÄTTÖMYYS

Reilut 15 vuotta jatkunut taistelu eheyttävässä edustajakokouksessa asetetun suunnituksen pohjalla (saaavuttaa SKP:n yhtenäisyys marxilais-leniniläisellä perustalla) ei ole johtanut tulokseen. Erityisesti 1980-luvun aikana ovat edellä sivutut linjat erimielisyydet kahdeksan tiedonantajaa julkaisevan piirijärjestön sisäpuolella syventyneet.

Ei ole ryhdytty valmistautumaan uuden puolueen perustamisen edellyttämiin organisatorisiin ja aatteellisiin toimiin. Edessä olevaan tilanteeseen olaan ajautumassa tampaattomina. Nykyisessä tilanteessa tulisi tehdä kaikki voitava terveiden voimien järjestölliseksi ja ideologiseksi lujittamiseksi. Jos näin ei tapahdu, ei välttämättä kerran perustettavan uuden puolueen tulevaisuus näytä lupaavalta.

Ei olla suoritettu 15 vuoden kokemuksesta johtuvaa johtopäätöstä, ettei demokraattisen rintaman rakentaminen ole mahdollista jos puolue ja liitto sekoitetaan toisiinsa; Uuden puolueen johtoon on kaavailtu henkilöitä jotka ovat käytännössä osoittaneet saamattomiksi ja etteivät he johdonmukaisesti seiso marxilais-leniniläisen politiikan ja ideologian takana. Tämän "uudenlaisen yhtenäisyyden" nimissä on jopa puhuttu yhden tai kahden Suomen suurimpia teollisuuskeskuksia edustavan piirijärjestön asiallisesta eliminoinimisesta uuden puolueen linjaa määriteltäessä.

Ollaan siis suuressa vaarassa ajautua ajasta allikkoon. mainitut vaikeudet johtuvat suurelta osin juuri yhtenäisyyssuunnituksen vähittäisestä muuttumisesta luonteeltaan taistelevasta haasteesta epämaailmalliseksi ja sisällyksettömäksi kultiksi.

Tulevatpa nykyisen SKP:n lopullisen haastamisen ja uuden puolueen rakentamisen konkreettiset vaiheet olemaan mitkä tahansa, voidaan uuden puolueen rakentaminen luokkakantaisten periaatteiden pohjalta turvata vain demokraattisen sentralismin periaateen, laajan jäsendemokratian turvaamisen kautta. Tässä yhteydessä on huomioitava ainakin seuraavat seikat:

1.. Kommunistisen liikkeen kohtaloa ei tulla ratkaisemaan pelkän järkeilyn keinoin. Vuosia jatkunut puolueen sisäinen suuntataistelu on syönyt voimia jotka olisi tarvittu työpaikka- ja

joukkoyhteyksien lujittamiseen. Puolueen tilasta riippumatta **kiristyy yhteiskunnallinen tilanne** jatkuvasti. Jollei työpaikkayhteyksiä kyetä uudelleen luomaan, ajaa yhteiskunnallinen tilanne kommunistien ohi.

2. Päätehtävänä on siis eräiden piirien tietoisesta jarrutuksesta huolimatta suuntautua marxilais-leniniläisten voimien pikaiseen järjestölliseen lujittamiseen.
3. Kaiken menneinä vuosina tapahtuneen jälkeen on selvää, että terveiden voimien organisatorinen lujittuminen **edellyttää aatteellista selvitystyötä**. Organisaation lujittamiseen vaadittavan motivaation edellytyksenä on jäsenistön tietoisuus tilanteesta, jäsenistön mahdollisuus kontrolloida tapahtuvaa kehitystä.
4. Uuden puolueen organisatorinen lujuus ja toimintakykyisyys ei ole itseisarvoinen päämäärä: Kysymys on vallankumouksellisesta organisaatiosta joka taistelee työväenluokan päivänkohtaisten etujen puolesta ja viime kädessä pyrkii sosialismin edellytysten luomiseen. Pitemmällä tähtäyksellä aatteellisen selvitystyön on suuntauduttava myös demokraattisen rintaman **strategian kehittämistyöhön**. On käynnistettävä uudelleen 60-luvulta asti - paljolti sisäisen suuntataistelun jalkoihin jääneen - syrjään jäänyt työ sellaisen strategian kehittämiseksi joka kykenee sitomaan kommunistien toiminnan lähimmät tehtävät ja sosialistisen päämäärän toisiinsa.

5. Voidaan siis oikeutetusti sanoa että edessä olevien tehtävien ratkaisemisen edellytysten luominen vaatii **LAAJAN JA SELKEYTTÄVÄN PUOLUEKESKUSTELUN ALOITTAMISTA PERUSJÄRJESTÖISSÄ**. Se ei luonnollisestikaan ratkaise mainittuja ongelmia. mutta se on ensimmäinen askel terveiden voimien järjestölliseen vahvistamiseen, edellytysten luomiseen työpaikkayhteysien uudelleenrakentamiseksi, demokraattisen sentralismin periaatteiden turvaamiseksi puolueen johtotyössä sekä puolueen vallankumouksellisen, näköalaa luovan luonteen turvaamiseksi. Tässä puoluekeskustelussa tulisi kyetä käsittelemään ainakin seuraavat aiheet:

- Marxilais-leniniläisen puolueen luonne ja tehtävät.
- Demokraattisen rintaman rakentaminen ja kommunistisen liittolaispolitiikan periaatteet.
- Lähimpien tehtävien ja sosialistiseen päämäärään tähtäävien tavoitteiden yhdistämiseen pyrkivän strategian kehittäminen.
- Tiedonantajaliikkeen historiaa ja kehitystä koskevan arvion muokkaaminen pohjaksi nykyisten tehtävien asettamiselle.